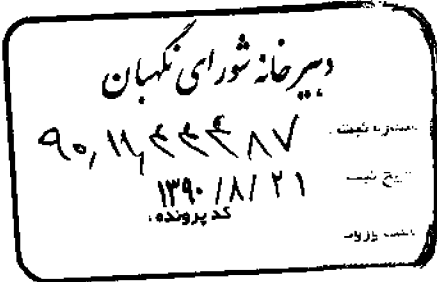

۴۳۸۰۸/۱۷۵۵۵۹
۱۳۹۰ / ۸ / ۲۱

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالی

"باصلوات بر محمد و آل محمد"

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "اصلاح قانون دریایی ایران" که بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۵/۳۰ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می گردد.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، شورای نگهبان، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، وزارت راه و شهرسازی، وزارت دادگستری، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

باتوجه به اینکه برای کشتی، اسناد ثبت صادر می شود و معاملات آن در اسناد رسمی تنظیم و برای ثبت معاملات آن حق الثبت دریافت می گردد و حق الثبت معاملات کشتی بر مبنای تناژ کشتی محاسبه و وصول می شود و حق الثبت مندرج در ماده (۴۹) قانون دریایی از تاریخ تصویب، فقط در سال ۱۳۶۷ تعدیل شده است و به منظور انطباق حق الثبت مذکور با شرایط موجود، اصلاح ماده (۴۹) قانون مذکور ضروری است. همچنین با توجه به اینکه گذشت زمان و سرعت و تنوع تحولات در صنعت کشتیرانی (نظیر پدیده اتوماسیون) در دهه های اخیر، نحوه اداره تجاری و چگونگی تامین ایمنی و قابلیت دریانوردی کشتی ها را دستخوش تغییرات گسترده نموده است و در نتیجه قلمرو وظایف، اختیارات و مسئولیت های فرماندهان کشتی ها دچار قبض و بسط گردیده است و با عنایت به اینکه تصویب تعداد قابل توجهی کنوانسیون بین المللی در زمینه ایمنی کشتیرانی و اعمال مقررات آنها در سطح بین المللی، اداره امور مرتبط با تامین ایمنی و قابلیت دریانوردی کشتی را به صورت یک امر کاملاً تخصصی و پیچیده درآورده است که مستلزم دانش زیاد در زمینه های مختلف از جمله آشنایی با قوانین و مقررات بین المللی دریایی و برخورداری از قابلیت های فنی و حرفه ای گوناگون می باشد، بنابراین تجدیدنظر در مقررات فصل ششم قانون دریایی ایران مصوب ۱۳۴۳ ضروری است، لذا لایحه زیر جهت طی تشریفات قانونی تقدیم می شود:

لایحه اصلاح قانون دریایی ایران

ماده واحده - قانون دریایی ایران - مصوب ۱۳۴۳ - و اصلاحات بعدی آن به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- متن زیر جایگزین ماده (۴۹) می شود:

ماده ۴۹- حق الثبت معاملات مربوط به کشتی به شرح زیر تعیین می شود:

۱- تا ۵۰۰ تن ظرفیت خالص	بانزده میلیون (۱۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال
۲- از ۵۰۱ تن تا ۱۰۰۰ تن ظرفیت خالص	بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال
۳- از ۱۰۰۱ تن تا ۵۰۰۰ تن ظرفیت خالص	بیست و پنج میلیون (۲۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

۴- از ۵۰۰۱ تن تا ۱۰۰۰۰ تن ظرفیت خالص سی میلیون (۴۰۰۰۰۰۰۰) ریال
 ۵- از ۱۰۰۰۱ تن به بالا ظرفیت خالص سی و پنج میلیون (۲۵۰۰۰۰۰۰) ریال
 تبصره - شورای عالی سازمان بنادر و دریانوردی می تواند مبالغ مندرج در این ماده را بر مبنای نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، در هر سال یک بار تعدیل کند.

۲ - عنوان فصل ششم به وظایف، مسؤولیتها و اختیارات فرمانده کشتی اصلاح می گردد.

۳- متن زیر جایگزین ماده (۸۱) می شود:

ماده ۸۱- در این فصل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - فرمانده: فردی که به عنوان عالی ترین مقام کشتی محسوب می شود و بر طبق مقررات این فصل مسؤولیت اداره امور و هدایت کشتی را از جهات مختلف فنی، دریانوردی، کارکنان و خدمه، بار و مسافر و انجام سایر وظایف قانونی بر عهده دارد.

ب - کارکنان و خدمه کشتی: هر فردی که برای انجام وظایفی در کشتی در ارتباط با کار یا خدمات کشتی برای سفر دریایی استخدام شده و نام او در فهرست خدمه کشتی ذکر شده است.

پ - مالک: هر شخص حقیقی یا حقوقی که نام او به عنوان مالک در دفتر ثبت کشتیها در سازمان بنادر و دریانوردی ثبت شده است، مگر در مواردی که خلاف این امر به اثبات برسد.

ت - افسر اول و دوم: افراد واجد شرایطی که از طرف مالک با رعایت قوانین و مقررات مربوط، به عنوان افسر اول یا دوم به این سمت گمارده می شوند.

ث - افسر ارشد: فرد واجد شرایطی که بر اساس دستورالعمل مالک و در صورت نبودن دستورالعمل بر اساس عرف دریانوردی تعیین می شود.

ج - ارشد افسران یا کارکنان: فرد واجد شرایطی در بین افسران و کارکنان و خدمه کشتی که بر اساس دستورالعمل مالک و در صورت نبودن دستورالعمل بر اساس عرف دریانوردی با توجه به شرایط و اوضاع و احوال، بالاترین مقام کشتی بعد از فرمانده محسوب می شود.

۴- متن زیر جایگزین ماده (۸۲) می شود:

ماده ۸۲ - فرماندهی کشتی

الف - فرماندهی کشتی بر عهده فردی است که از طرف مالک به این سمت گمارده می شود.

ب - فرمانده باید همواره در کشتی حاضر باشد و به اعمال فرماندهی بپردازد، مگر در موارد ضروری و مواقعی که کشتی در حال توقف در بندر یا لنگرگاه ایمن است.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

پ - در صورت فوت یا بیماری فرمانده و یا بروز سایر عوامل خارج از اراده وی که مانع از ادامه فرماندهی گردد و در مواردی که فرمانده، کشتی را به هر علتی ترک کند یا از اجرای وظایف خویش امتناع ورزد، افسر اول کشتی به طور موقت و تا تعیین و حضور فرمانده جدید، مسؤول فرماندهی کشتی خواهد بود. در چنین شرایطی افسر اول مراتب را بلافاصله به اطلاع مالک می‌رساند و در این شرایط، وظایف، مسؤولیت‌ها و اختیارات افسر اول عیناً همان وظایف، مسؤولیت‌ها و اختیارات فرمانده خواهد بود.

۵- متن زیر جایگزین ماده (۸۳) می شود:

ماده ۸۳- ناوبری و مدیریت کشتی

فرمانده، مسؤول ناوبری و مدیریت کشتی است و باید کشتی را با مهارت لازم و طبق فنون کشتیرانی و با رعایت قوانین و مقررات داخلی و معاهدات بین‌المللی که جمهوری اسلامی ایران در آنها عضویت دارد و همچنین عرف‌های کشتیرانی مورد قبول در سطح بین‌المللی هدایت نماید. فرمانده باید قبل از ورود به آب‌ها و بنادر سایر کشورها تا حد ممکن و ضرورت، خود را با نظامات و مقررات لازم‌الاجرای این کشورها در زمینه کشتیرانی آشنا نماید.

۶ متن زیر جایگزین ماده (۸۴) می شود:

ماده ۸۴ - کسب اطمینان از قابلیت دریانوردی کشتی

فرمانده قبل از شروع سفر باید از قابلیت دریانوردی کشتی بخصوص از جهات کافی و مناسب بودن تجهیزات فنی، کارکنان و خدمه واجد صلاحیت، وجود اقلام مورد نیاز در کشتی و شرایط مناسب جهت تحویل، حمل و نگهداری کالا در کشتی اطمینان حاصل نماید. فرمانده همچنین باید از چیده شدن مناسب کالاهای تحویلی، مهار بار، عدم بارگیری اضافی و حصول تعادل و ثبات لازم در کشتی و حسب مورد بسته بودن درب‌های اتبار و همه منفذهای روی عرشه اطمینان یابد. در صورت عدم اطمینان از هر یک از موارد یادشده، فرمانده موظف است از حرکت کشتی جلوگیری نموده و موضوع را به اطلاع مالک برساند. فرمانده باید در طول مدت سفر، اقدامات لازم را جهت استمرار قابلیت دریانوردی کشتی به عمل آورد.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

۷ - متن زیر جایگزین ماده (۸۵) می شود:

ماده ۸۵ - حرکت و مانور کشتی

فرمانده موظف است در هنگام ورود کشتی به بنادر، لنگرگاهها، رودخانهها، گذرگاههای دریایی، تنگهها و کانالها و نیز حرکت و مانور کشتی و خروج آن از این مناطق، عملیات مذکور را حتی در صورت وجود راهنما بر روی کشتی، هدایت نماید.

۸ - متن زیر جایگزین ماده (۸۶) می شود:

ماده ۸۶ - وظیفه فرمانده در مراقبت از ایمنی، امنیت، سلامت و محیط زیست

فرمانده موظف است توان، تجربه و دانش خود را برای ایمنی و سلامت سرنشینان و بار قبل و همزمان با شروع و طی سفر دریایی به عمل آورد و اقدامات معقول و متعارف را برای ایمنی، امنیت و سلامت کشتی و محیط زیست در تمامی مراحل مذکور انجام دهد و از انجام هر کاری که کشتی، سرنشینان، بار و محیط زیست را به مخاطره می اندازد از جمله ورود به مناطق دریایی که عقالاً احتمال دارد کشتی در آنها دچار حوادث خطرناک شود، اجتناب نماید.

۹ - متن زیر جایگزین ماده (۸۷) می شود:

ماده ۸۷ - وظایف فرمانده در حفاظت از محیط زیست

فرمانده کشتی موظف است طبق قوانین و مقررات داخلی و معاهدات بین المللی مربوط که جمهوری اسلامی ایران به آنها ملحق شده است، اقدامات لازم را برای پیشگیری، کاهش و رفع آلودگی ناشی از کشتی تحت تصدی خود به عمل آورد و جز در موارد اضطراری برای نجات جان افراد آن هم در حد ضرورت و طبق قوانین و مقررات مربوط، اقدامی ننماید که باعث آلودگی محیط زیست شود. فرمانده باید در صورت نشت یا ریزش مواد آلوده کننده از کشتی تحت تصدی خود و یا مشاهده هر گونه آلودگی و یا ارتکاب به آلوده کردن آبراهها و مناطق دریایی، بدون هیچگونه تأخیری مراتب را به اطلاع مقامات صلاحیتدار نزدیکترین بندر و یا حسب مورد مقامات صلاحیتدار نزدیکترین کشور ساحلی گزارش نماید.

۱۰ - متن زیر جایگزین ماده (۸۸) می شود:

ماده ۸۸ - وظایف فرمانده در مقابله با دزدی و راهزنی دریایی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

هنگام تردد کشتی از مناطقی که توسط مالک، مراجع صلاحیتدار داخلی یا بین‌المللی مربوط به عنوان منطقه خطر دزدی و راهزنی اعلام شده است و به منظور مراقبت از سلامت سرنشینان و حفاظت از آنان، کشتی و محموله آن، فرمانده موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط و دستورالعمل‌های مالک کشتی، اقدامات احتیاطی لازم را به عمل آورد تا کشتی و سرنشینان آن از گزند حملات احتمالی راهزنان دریایی مصون مانده و از تصرف کشتی توسط راهزنان جلوگیری شود. چنانچه به رغم تمهیدات و اقدامات انجام شده، کشتی به تصرف راهزنان دریایی درآید، فرمانده باید برای تأمین سلامتی و حفاظت از جان سرنشینان کشتی با همه توان و تا سرحد امکان تلاش و مجاهدت نماید.

۱۱- متن زیر جایگزین ماده (۸۹) می شود:

ماده ۸۹ - نگهداری دفاتر مخصوص بر روی کشتی

فرمانده کشتی مکلف است ضمن نگهداری دفتر رسمی ثبت وقایع که متضمن همه گونه اطلاعات مربوط به کشتی و نمودار فعالیت و حوادثی است که در کشتی رخ داده و از لحاظ کشتیرانی مؤثر بوده است، نسبت به ثبت وقایع و اعمال مؤثر بر سفر دریایی و ملاحظات خاص از قبیل وضعیت هوا و دریا، با ذکر تاریخ و محل ثبت به صورت دقیق اقدام کند. این دفتر باید قبلاً توسط سازمان بنادر و دریانوردی ضمن درج نام کشتی، شماره گذاری، پلمپ و گواهی شده باشد. نمونه دفتر یادشده، حاوی امور و اطلاعاتی که باید در آن ذکر شود، توسط سازمان بنادر و دریانوردی تهیه می شود و استفاده از این نمونه برای کشتیها الزامی است. فرمانده باید سایر دفاتر ثبت گزارش‌های کشتی مانند دفتر ثبت گزارش موتورخانه و دفتر ثبت گزارش عرشه را در کشتی نگهداری کند. مدتی که دفتر مذکور باید در کشتی نگهداری شوند توسط مالک تعیین و از سوی سازمان بنادر و دریانوردی تأیید می گردد.

۱۲- متن زیر جایگزین ماده (۹۰) می شود:

ماده ۹۰ - نگهداری مدارک و اسناد کشتی

فرمانده موظف است در دفتر فرماندهی کشتی مدارک و اسناد زیر را همیشه نگهداری کند:

۱- سند مالکیت کشتی یا رونوشت مصدق آن

۲- سند ثبت و تابعیت کشتی

۳- فهرست کارکنان و خدمه کشتی

۴- فهرست مسافران کشتی

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

۵- فهرست بار

۶- اسناد حمل

۷- اجازه نامه حرکت کشتی

۸- گواهینامه های مربوط به قرنطینه

۹- گواهینامه های فنی

۱۰- دفا تر موضوع ماده (۹) این قانون

۱۱- گواهی ظرفیت

۱۲- فهرست حقوق عینی کشتی

۱۳- اسناد و گواهینامه های مربوط به معاهداتی که دولت جمهوری اسلامی ایران به آنها ملحق شده است.

تبصره - در مواردی که سند الکترونیکی مطمئن وجود داشته باشد. نگهداری نسخه الکترونیکی کافی است.

۱۳- متن زیر جایگزین ماده (۹۱) می شود:

ماده ۹۱- وظیفه فرمانده در همکاری با بازرسان

در مواردی که بازرسی کشتی بر طبق قانون مجاز است، فرمانده موظف است جهت انجام بازرسی با مأمورین صلاحیتدار همکاری کند.

۱۴- متن زیر جایگزین ماده (۹۲) می شود:

ماده ۹۲- وظیفه و اختیارات فرمانده در حفظ نظم و امنیت کشتی

فرمانده به منظور حفظ نظم و امنیت کشتی بر تمام سرنشینان کشتی نظارت داشته و می تواند در چارچوب اختیارات قانونی و عرف دریایی که مغایر اخلاق حسنه نباشد آنها را به انجام عمل یا ترک عمل خاصی ملزم نماید. فرمانده می تواند در مواقع ضروری با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به اعمال مجازات انضباطی در مورد افراد متخلف اقدام و مالک کشتی را از آن مطلع نماید.

۱۵- متن زیر جایگزین ماده (۹۳) می شود:

ماده ۹۳- وظیفه فرمانده در پیشگیری از وقوع جرم و مواجهه با جرایم ارتكابی در کشتی

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

چنانچه در کشتی جرمی رخ دهد، فرمانده کشتی موظف است تا زمانی که مداخله مقامات صلاحیتدار میسر شود، در مقام ضابط دادگستری و با رعایت قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور کیفری) و سایر قوانین و مقررات مربوط بدون هرگونه تأخیر اقدامات لازم را در جهت حفظ و جمعآوری دلایل و مدارک جرم انجام دهد و بیدرنگ با استفاده از وسایل ارتباطی سریع مراتب را به مقامات صلاحیتدار قضایی و بندری و حسب مورد نزدیکترین نمایندگی کنسولی و دیپلماتیک ایران در خارج از کشور اعلام و کسب تکلیف کند. فرمانده در صورت لزوم علاوه بر بازرسی مسافران و کارکنان و خدمه کشتی و ضبط اشیایی که ممکن است دلیل جرم باشند، می تواند متهمان و مظنونان به ارتکاب جرم را تا زمان تسلیم آنان به مراجع و مقامات صلاحیتدار تحت نظر قرار دهد و در اولین فرصت گزارش جامعی از موضوع جرم و اقدامات انجام شده و نتایج آن تهیه و به همراه دلایل و مدارک به مراجع و مقامات صلاحیتدار تسلیم نماید.

۱۶- متن زیر جایگزین ماده (۹۴) می شود:

ماده ۹۴- وظیفه فرمانده هنگام وقوع حوادث غیر منتظره

در صورت وقوع حوادث و پیش آمدهای غیرمنتظره برای کشتی، فرمانده موظف است با به کارگیری تمام توان و امکانات موجود هرگونه اقدام ممکن را برای نجات سرنشینان، کشتی و محموله آن به عمل آورد. فرمانده جز در صورتی که حیات خود را در معرض خطر جدی ببیند تا آخرین لحظه و تا امیدی برای نجات کشتی باقی است، نباید کشتی را ترک کند.

۱۷- متن زیر جایگزین ماده (۹۵) می شود:

ماده ۹۵- وظیفه امدادسانی

فرمانده موظف است در حد امکان و در صورتی که خطر جدی متوجه کشتی و سرنشینان آن نشود، اقدامات ممکن را در جهت ارایه کمکهای ضروری به هر شخصی که در دریا در خطر و یا در معرض تهدید خطر قرار دارد، به عمل آورد.

۱۸- متن زیر جایگزین ماده (۹۶) می شود:

ماده ۹۶- وظیفه فرمانده در مورد مصدومان یا بیماران

هرگاه یکی از سرنشینان کشتی دچار بیماری یا مصدومیتی شود، فرمانده موظف به ارایه کمکهای اولیه می باشد. چنانچه بیمار در کشتی قابل مداوا نباشد و معالجه او فوریت داشته باشد، فرمانده

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

موظف است در نزدیکترین محل مناسبی که امکان درمان وجود دارد، ضمن اطلاع به مالک یا نماینده او و هماهنگی لازم برای معالجه بیمار یا مصدوم، موجبات خروج وی را از کشتی جهت مداوا فراهم کند.

۱۹- متن زیر جایگزین ماده (۹۷) می شود:

ماده ۹۷- وظایف فرمانده در خصوص وقایع مربوط به سرنشینان

فرمانده موظف است وقایع ازدواج، تولد، وفات و مفقود شدن افراد در کشتی، پناهندگی و ورود مسافر غیرقانونی را گواهی نماید و آن را در دفتر رسمی ثبت وقایع نیز درج کند. فرمانده باید وقایع یادشده را حسب مورد به اطلاع مالک و مقامات کنسولی ایران در اولین یا نزدیکترین بندری که در آن توقف می کند و همچنین پس از مراجعت کشتی به ایران، حسب مورد به مقامات صلاحیتدار در ایران نیز برساند.

۲۰- متن زیر جایگزین ماده (۹۸) می شود:

ماده ۹۸- وظیفه فرمانده در مورد فوت سرنشینان

در صورتی که یکی از سرنشینان کشتی فوت کند، فرمانده باید در حضور دو نفر از کارکنان و خدمه کشتی به عنوان شاهد، ضمن تنظیم صورت مجلسی متضمن مواردی از جمله علت و زمان فوت و وضعیت جسد (در صورت امکان)، از اموال متوفی صورت برداری و از متوفی و اموال وی مواظبت کند و متوفی و اموالش را همراه با نسخه ای از صورت مجلس تنظیمی حسب مورد به اشخاص یا مقامات صلاحیتدار تحویل دهد. در صورتی که متوفی ایرانی باشد و فوت هم خارج از آبهای ایران رخ دهد، فرمانده باید مراتب را به اولین یا نزدیکترین نمایندگی کنسولی دولت ایران اطلاع دهد.

تبصره - در صورتی که کشتی دارای پزشک مسئول باشد، صورت مجلس تنظیمی موضوع این ماده باید از جهت علت فوت به گواهی پزشک کشتی نیز برسد.

۲۱- متن زیر جایگزین ماده (۹۹) می شود:

ماده ۹۹- آرائه گزارش در موارد بروز سوانح و حوادث غیرعادی

هرگاه در طی سفر دریایی، سانحه یا حادثه ای غیرعادی و فوق العاده برای کشتی، سرنشینان یا بار آن رخ دهد؛ نظیر به گل نشستن کشتی و ورود خسارت به کشتی یا تلف آن، چنانچه حادثه در بندر رخ داده باشد ظرف ۲۴ ساعت بعد از وقوع حادثه و چنانچه حادثه در جای دیگری اتفاق افتاده باشد،

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ظرف ۲۴ ساعت پس از ورود به بندر، فرمانده باید گزارشی کتبی در مورد حادثه تهیه و آن را به سازمان بنادر و دریانوردی و مالک کشتی تسلیم نماید. گزارش حسب مورد توسط سازمان یادشده جهت انجام اقدامات مقتضی به مقامات قضایی یا سایر مراجع صلاحیتدار مربوط تسلیم خواهد شد. فرمانده در گزارش کتبی خود از جمله موارد زیر را درج می نماید:

الف - تابعیت کشتی (پرچم)

ب - نام کشتی، علامت خطاب و نام فرمانده

پ - بندر مبدأ که کشتی از آنجا حرکت کرده است

ت - زمان و مسیر حرکت

ث - بندر مقصد

ج - خطراتی که با آن مواجه شده و خسارات وارد شده و میزان تقریبی خسارات با ذکر زمان و مکان دقیق وقوع حادثه و مشخصات فرد یا افراد سانحه دیده

چ - هر عاملی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در بروز حادثه مؤثر بوده است

ح - اقدامات انجام شده در رابطه با حادثه و سانحه.

تبصره - در صورت ورود خسارت به بار، فرمانده تا قبل از تهیه گزارش حادثه و تسلیم آن به سازمان بنادر و دریانوردی و مالک کشتی، نباید شروع به تخلیه بار کند. مگر در شرایط اضطراری که بقای تمام یا بخشی از کالا در کشتی موجب بروز خطر فوری برای کشتی یا سرنشینان آن گردد.

۲۲- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۰) می شود:

ماده ۱۰۰- ترک اجباری کشتی در طی سفر

در صورتی که فرمانده ناچار شود کشتی را به علت وقوع پیش آمد با سانحه ای برای کشتی، ترک نماید، این عمل باید با مشورت افسران ارشد کشتی صورت گیرد. در این حالت فرمانده مکلف است هنگام ترک کشتی علاوه بر حصول اطمینان از خروج تمامی افراد از کشتی، وجوه نقد و قیمتی ترین اموال و اسناد مهم کشتی را با خود نجات دهد؛ مگر اینکه نجات وجوه و اموال و اسناد یادشده خارج از قدرت وی باشد. در صورت تخلف از مقررات این ماده، فرمانده مسئول شناخته می شود.

۲۳- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۱) می شود:

ماده ۱۰۱- گزارش از بین رفتن کشتی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

فرماندهای که از کشتی غرق شده یا دچار حوادث مشابه گردیده نجات یافته باشد باید گزارش کتبی واقعه را که به گواهی اکثر نجات یافتگان همراه وی نیز رسیده باشد به نزدیک ترین مقام صلاحیتدار ساحلی تسلیم نماید. در صورتی که فرمانده کشتی غرق شود یا نجات یافتگان دیگر اطلاعی از وی نداشته باشند این وظیفه را افسر اول و در غیاب وی افسر دوم یا ارشد افسران یا کارکنان و خدمه نجات یافته کشتی انجام خواهد داد.

۲۴- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۲) می شود:

ماده ۱۰۲- وظیفه و مسؤولیت فرمانده در تحویل گرفتن و حمل بار

فرمانده در مقابل باری که به وی تحویل می گردد ملزم به صدور بارنامه است. فرمانده از طرف مالک موظف به مراقبت از کالاهای تحویلی، حمل و تحویل آنها طبق قرارداد، در بندر مقصد می باشد.

۲۵- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۳) می شود:

ماده ۱۰۳- تخلیه و بارگیری

فرمانده باید از تحقق و صحت عملیات تخلیه و بارگیری، مهار بار و انجام سفر دریایی با سرعت مقتضی اطمینان حاصل نماید.

۲۶- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۴) می شود:

ماده ۱۰۴- وظیفه فرمانده در به پایان رسانیدن سفر

فرمانده بعد از شروع سفر دریایی نمی تواند بدون عذر موجه از ادامه آن خودداری کند. خودداری از ادامه سفر یا انجام سایر وظایف محوله حتی به دلیل بروز اختلاف بین وی و مالک کشتی نیز مجاز نیست، در غیر این صورت فرمانده حسب مورد مسؤول جبران خسارت وارد شده به مالکان و مستأجران کشتی است.

۲۷- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۵) می شود:

ماده ۱۰۵- نمایندگی فرمانده از طرف مالک کشتی

فرمانده در غیاب مالک نماینده مالک کشتی محسوب می شود و در حدود اختیارات تفویض شده از سوی وی و الزامات قانونی و عرف، اقدامات لازم را برای کشتی و سفر دریایی انجام می دهد. ایجاد محدودیت در این نمایندگی در برابر اشخاص ثالثی که با حسن نیت اقدام نموده اند، قابل استناد

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

نیست. فرمانده باید در طول سفر دریایی اقدامات لازم را در جهت صرفه و صلاح مالک و اشخاص ثالث در این قانون در ارتباط با کشتی، مسافر و بار انجام دهد.

۲۸- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۶) می شود:

ماده ۱۰۶- اختیارات فرمانده در خصوص صدور اعلامیه و گواهی

فرمانده می تواند نسبت به صدور اعلامیه ها و گواهی های لازم در ارتباط با کشتی و امور و فعالیت های مربوط به آن مانند اعلامیه ورود کشتی اقدام کند.

۲۹- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۷) می شود:

ماده ۱۰۷- تبعیت فرمانده از مالک در امور تجاری

فرمانده در امور مربوط به وظایف تجاری محوله باید از دستورهای مالک پیروی کند و در حدود عرف های معمول کشتیرانی وی را در جریان امور مربوط به کشتی، بار و مسافر قرار دهد.

۳۰- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۸) می شود:

ماده ۱۰۸- حمل بار به حساب فرمانده

فرمانده و کارکنان کشتی به هیچ وجه حق ندارند بدون اجازه مالک کشتی و به حساب خود باری را حمل کنند. افرادی که بدون اجازه باری را حمل کرده اند، مکلفند علاوه بر جبران خسارات دو برابر کرایه معمولی بار را بپردازند. فرمانده ای که کشتی را برای منافع دیگران اداره می کند، نمی تواند به هیچ وجه باری را به سود شخص خود حمل کند مگر آن که از مالک برای این کار اجازه کتبی داشته یا قراردادی در این مورد با وی منعقد کرده باشد.

۳۱- متن زیر جایگزین ماده (۱۰۹) می شود:

ماده ۱۰۹- وثیقه گذاشتن بار جهت اخذ وام

اگر ضمن سفر دریایی برای حفظ کشتی یا امکان ادامه سفر دریایی جهت تعمیرات ضروری و یا تعویض بعضی از تأسیسات یا تجهیزات ضروری کشتی و یا مخارج فوری و لازم دیگر، وجوه مورد احتیاج در دسترس نباشد، فرمانده می تواند حسب مورد با کسب اجازه از مالک کشتی، فرستنده یا صاحب بار، وجوه مذکور را در وهله اول با وثیقه گذاشتن کشتی و یا کرایه باربری و سپس با وثیقه گذاشتن بار کشتی و با رعایت شرایط ذیل وام و یا در موارد ضروری با فروش بار کشتی وجوه لازم را تحصیل نماید:

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

الف - برای اخذ وام، فرمانده باید صورتمجلسی با ذکر موجبات اخذ وام تنظیم و آن را به امضای افسران ارشد کشتی رسانده و مراتب را فوراً به مالک کشتی اطلاع داده و کسب تکلیف نماید. در صورتی که از طرف مالک کشتی وجوه لازم در اختیار فرمانده گذارده نشود و یا به لحاظ فوریت امکان کسب تکلیف از مالک وجود نداشته باشد، فرمانده می تواند در صورتی که کشتی در بنادر خارجی باشد با ارائه صورتمجلس مذکور و کسب اجازه از نماینده کنسولی ایران و در صورتی که کشتی در بندر ایران باشد با اجازه دادستان محل و یا نماینده قانونی او مبادرت به تحصیل وام کند.

ب - مبلغ وام درخواستی نباید از میزان واقعی نیازمندی های مذکور تجاوز نماید.

۳۲ - متن زیر جایگزین ماده (۱۱۰) می شود:

ماده ۱۱۰ - امکان انتقال بار به کشتی دیگر

اگر کشتی قادر به حرکت نباشد، فرمانده می تواند با رعایت مفاد ماده (۱۰۹) بار را به کشتی دیگر انتقال دهد و از طریق وثیقه دادن کشتی، کرایه بار و سایر هزینه ها را تا بندر مقصد تأمین و پرداخت نماید.

۳۳ - متن زیر جایگزین ماده (۱۱۱) می شود:

ماده ۱۱۱ - تخلیه بار به تقاضای فرستندگان

مستاجر منحصر کشتی یا فرستندگان بار که متفقاً مخالف وثیقه گذاشتن بار خود می باشند، می توانند بار خود را تخلیه کنند، مشروط بر اینکه کرایه حمل مسافت طی شده را بپردازند. در صورت عدم توافق، فرستندگانی که مایل به خروج بار خود هستند، ملزم به پرداخت تمام کرایه بار خود می باشند.

۳۴ - متن زیر جایگزین ماده (۱۱۲) می شود:

ماده ۱۱۲ - پرداخت خسارات

در صورتی که بار کشتی بر طبق مفاد ماده (۱۱۱) تخلیه گردد و خسارتی وارد شود، خسارات وارد شده باید به نسبت سهم متقاضیان تخلیه جبران گردد.

۳۵ - متن زیر جایگزین ماده (۱۱۳) می شود:

ماده ۱۱۳ - فروش بار در موارد فوق العاده

جمهوری اسلامی ایران رئیس جمهور

در مواردی که ضرورت حیاتی ایجاب کند و چاره دیگری نباشد، فرمانده کشتی می تواند با رعایت شرایط مذکور در ماده (۱۰۹) نسبت به فروش بار کشتی جهت تأمین مخارج ضروری و به منظور ادامه سفر کشتی و رسیدن آن به مقصد اقدام کند. فرمانده باید در صورت امکان سعی نماید در چنین مواردی قبلاً با فرستنده بار و مالک کشتی هماهنگی و موافقت آنان را تحصیل کند.

۳۶- متن زیر جایگزین ماده (۱۱۴) می شود:

ماده ۱۱۴- وثیقه و فروش غیرموجه

اگر فرمانده کشتی، اموال یا خود کشتی، کرایه یا بار آن را بدون علت موجه و یا بدون رعایت تشریفات مقرر در این قانون به وثیقه بگذارد یا بفروشد، شخصاً مسؤول خسارات وارد شده خواهد بود.

۳۷- متن زیر جایگزین ماده (۱۱۵) می شود:

ماده ۱۱۵- مسؤولیت فرمانده در صورت تقصیر

چنانچه فرمانده به سبب تقصیر در اجرای وظایف خود خساراتی به اشخاص ثالث وارد نماید، مسؤول خواهد بود. فرمانده در قبال هر گونه تلف یا خسارت به کالاهای حمل شده بر روی عرشه مسؤول است، مگر آن که فرستنده بار موافقت صریح خود را با این عمل به صورت کتبی اعلام کرده باشد یا عرف کشتیرانی این گونه حمل را مجاز تلقی نماید.

۳۸- متن زیر جایگزین ماده (۱۱۶) می شود:

ماده ۱۱۶- تخلف در انجام وظایف

آیین نامه انضباطی تخلفات فرمانده و کارکنان و خدمه کشتی بنا به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت دادگستری و معاونت حقوقی رئیس جمهور ظرف سه ماه تنظیم و به تصویب هیئت وزیران می رسد.

۳۹- متن زیر جایگزین ماده (۱۱۷) می شود:

ماده ۱۱۷- اعمال مقررات در مورد جانشین مالک

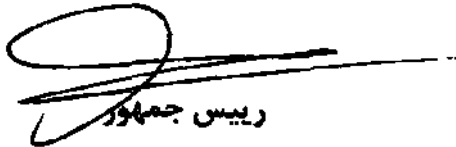
در مواردی که در این قانون از مالک کشتی نام برده و احکامی برای وی پیش بینی شده است، احکام یادشده حسب مورد بر اشخاصی که وفق عرف کشتیرانی در حکم مالک کشتی محسوب می شوند مانند اجاره کننده کشتی به صورت لخت، قابل اعمال می باشد.

۴۰- متن زیر جایگزین ماده (۱۱۸) می شود:

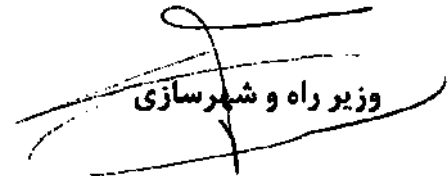
ماده ۱۱۸ - قلمرو اعمال

احکام مذکور در این فصل جز در مورد کشتی‌های نظامی و شناورهای ماهیگیری حسب مورد بر کشتی‌ها و شناورهایی که شخصی تحت هر عنوان در سمت فرمانده در آنها فعالیت می‌کند یا قانوناً باید فعالیت نماید، از قبیل انواع کشتی‌های تجاری و خدماتی قابل اعمال می‌باشد.

۴۱ - از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون، ماده (۴۹) و مواد (۸۱) الی (۱۰۱) قانون دریایی ایران - مصوب ۱۳۴۳ - نسخ و شماره مواد (۱۰۲) تا (۱۹۴) و شماره مواد مندرج در آنها به ترتیب اصلاح می‌شوند.

رئیس جمهور

وزیر راه و شهرسازی